c
ޖިންސީ ފުރައްސާރަކުރުން މަނާކުރާ ބިލު
ތަޢާރަފާއި ނަން 1. (ހ) މިއީ، ވަޒީފާއަދާކުރާ ތަންތަނުގައާއި ތަޢުލީމުދޭ ތަންތަނާއި ހޮސްޕިޓަލްތަކާއި
މިނޫންވެސް އިޖްތިމާޢީ ޚިދުމަތްދޭ އެހެނިހެން ތަންތަނުގައި ދިމާވާ ޖިންސީ
ފުރައްސާރަކު ރުންތަކުން މުޖުތަމަޢު ރައްކާތެރިކުރުމަށްޓަކައި، ޖިންސީ ފުރައްސާރަ
ކުރުމަކީ ކޮބައިކަން ކަނޑައެޅުމަށާއި، އެފަދަ ކަންކަން ހުއްޓުވުމުގައި އެކި
ފަރާތްތަކުގެ ޒިއްމާތައް ބަޔާންކުރުމަށާއި އެފަދަ ކަންކަމާގުޅިގެން އަޅާނެ ފިޔަވަޅުތައް
ކަނޑައަޅާ ޤާނޫނެވެ.
(ށ) މިޤާނޫނަށް ކިޔާނީ "ޖިންސީ ފުރައްސާރަކުރުން މަނާކުރާ ޤާނޫނު" އެވެ.
ޖިންސީފުރައްސާރަކުރުން 2. ނުޤަބޫލުގައި، ޖިންސީގޮތުން ބުނެވޭ ބަހެއް، ކުރެވޭ މުޢާމަލާތެއް، ދެވޭ ސަމާލުކަމެއް،
އެދޭ އެދުމެއް އަދި ސީދާ ގޮތުން ވިޔަސް ނުސީދާ ގޮތުން ވިޔަސް އަނގަ ބަހުން
ނުވަތަ ޢަމަލުން ކުރެވޭ މިބާވަތުގެ ކޮންމެ ކަމަކީ ޖިންސީ ފުރައްސާރަކުރު މުވެ.
ވަޒީފާގެ މާހައުލުގައި ޖިންސީ ފުރައްސާރަކުރުން މަނާކުރުން
ވަޒީފާގެ މާޙައުލުގައި 3. ވަޒީފާ ދޭފަރާތުން ނުވަތަ ވަޒީފާ އަދާ ކުރާ ފަރާތުން ވިޔަސް، ދަށުން ނުވަތަ އެކުގައި
ޖިންސީފުރައްސާރަކުރުން މަސައްކަތްކުރާ ފަރާތަކަށް އެއްވެސް މިންވަރަކަށް އެއްވެސް ކަހަލަ ޖިންސީ
މަނާކުރުން
ފުރައްސާރަކުރުމުގެ ޢަމަލެއްހިންގަ އިގެން ނުވާނެއެވެ.
ހަމަހަމަ ފުރުޞަތުތައް 4. ހަމަހަމަ ގޮތެއްގައި ވަޒީފާ އަދާ ކުރާ އެންމެހައި ފަރާތްތަކަށް ލިބިދޭންޖެހޭ ޙައްޤުތަކާއި
ލިބިދިނުން މަންފާތައް އަދި ވަޒީފާގެ ކުރިއެރުން، ވަޒީފާދޭ ފަރާތުން ޖިންސީ ގޮތުން ކުރާ
ފުރައްސާރައަށް ކިޔަމަންވާ ފަރާތްތަކަށް ލިބޭނެ ފަދަ ގޮތަކަށް ނުވަތަ އެ ކަންކަމަށް

ކިޔަމަން ނުވާ ފަރާތަކަށް ނުލިބޭނެ ފަދަ ގޮތަކަށް، މަސައްކަތުގެ މާޙައުލު
ބައްޓަންވެފައި އޮވެގެން ނުވާނެއެވެ.
ވަޒީފާގައި ދެމިހުރުމާއި 5. މުވައްޒަފަކަށް ވަޒީފާގައި ދެމި ހުރެވޭނީ ނުވަތަ ކުރިއަށް ދެވޭނީ ވަޒީފާދޭ ފަރާތުން
ކުރިއަށް ދިއުން ނުވަތަ ވެރިއަކަށް ހުންނަ ފަރާތަކުން ޖިންސީ ގޮތުން ކުރާ ފުރައްސާރަތަކަށް ރުހި
ޤަބޫލުވެގެން ކަމަށް އެމު ވައްޒަފަކަށް ޤަބޫލުކުރެވޭފަދަ ގޮތަކަށް ވަޒީފާދޭ ފަރާތުގެ
ބަހުރުވަ ނުވަތަ ޢަމަލުތައް ބަހައްޓައިގެން ނުވާނެއެވެ.
ވަޒީފާއަށް އެދިގެން އަންނަ 6. (ހ) ވަޒީފާއަކަށް އެދި އަންނަ ފަރާތަކަށް އެވަޒީފާ ލިބޭނީ، ވަޒީފާ ދޭފަރާތުން ޖިންސީގޮތުން
ފަރާތްތައް ކުރާ ފުރައްސާރަތަކަށް ރުހި ޤަބޫލުވެގެންކަމަށް ހީކުރެވޭފަދަ ގޮތަކަށް ވަޒީފާ ދޭފަރާތުގެ
ޢަމަލުތައް ބަހައްޓައިގެން ނުވާނެއެވެ.
(ށ) ވަޒީފާ ދޭފަރާތުން ޖިންސީގޮތުން ކުރާ ފުރައްސާރަތަކަށް ރުހި ޤަބޫލުވުމަކީ ވަޒީފާ
ދިނުމުގައި ބަލާ މިންގަނޑެއްކަމަށް ވަޒީފާއަށް އެދި އަންނަ ފަރާތަކަށް އެއްވެސް
މިންވަރަކަށް ހީކުރެވޭފަދަ ގޮތަކަށް ވަޒީފާދޭ ފަރާތުގެ ބަހުރުވަ ނުވަތަ ޢަމަލުތައް
ބަހައްޓައިގެން ނުވާނެއެވެ.
އެކަށީގެންވާ ފިޔަވަޅުއެޅުން 7. (ހ) ވަޒީފާގެ މާޙައުލަކީ ޖިންސީ ފުރައްސާރަކުރުންތަކުން ސަލާމަތްވެގެންވާ އެފަދަ
ކަންކަމުގެ ސަބަބުން މުވައްޒަފުންގެ މަސައްކަތަށް ނޭދެވޭ އަސަރު ނުކުރާ މާޙައުލަކަށް
ހެދުމަށްޓަކައި އެކަށީގެންވާ ފިޔަވަޅުތައް އެޅުމަކީ ވަޒީފާދޭ ފަރާތުގެ ޒިންމާއެކެވެ.
(ށ) މަސައްކަތުގެ މާޙައުލުގައި ޖިންސީ ފުރައްސާރަކުރުމުގެ ޢަމަލެއް ހިނގާކަމަށް ވަޒީފާދޭ
ފަރާތަށް ނުވަތަ ވެރިއަކަށް އެނގިއްޖެ ނަމަ ނުވަތަ އެފަރާތްތަކުގެ ސަމާލުކަމަށް މިކަން
ގެނެވިއްޖެ ނަމަ އެފަދަ ކަންކަން ހުއްޓުވުމަށް އެކަށީގެންވާ ފިޔަވަޅު ވަގުތުން
އަޅަންޖެހޭނެއެވެ.
(ނ) މިމާއްދާގެ (ށ) ގައި ބުނެވިދިޔަ ކަންކަން ހިނގާކަން އެނގި ހުރެ އެފަދަ ޢަމަލުތައް
ހުއްޓުވުމަށް ވަޒީފާދޭ ފަރާތުން އެކަށީގެންވާ ފިޔަވަޅު ނާޅައިފިނަމަ، އެކަމުގެ ސަބަބުން
ޖިންސީ ފުރައްސާރަކުރުން ތަޙައްމަލުކުރަންޖެހުނު ފަރާތަށް ލިބޭ ހުރުހާ ގެއްލުމަކަށް
ވަޒީފާދޭ ފަރާތުން ޒިންމާނަގަން ޖެހޭނެއެވެ. އަދި ޖިންސީ ފުރައްސާރަކުރުމުގެ
ސަބަބުން ގެއްލުން ލިބޭ ނުވަތަ ލިބުނު ފަރާތަށް މި ޤާނޫނުގެ 17 ނުވަތަ 26 ވަނަ
މާއްދާގެ ދަށުން ޝަކުވާ ހުށަހެޅުމުގެ ޙައްޤުލިބިގެން ވެއެވެ.

8. ވަޒީފާ ދޭ ފަރާތުން ކުރާ ޖިންސީ ފުރައްސާރަކުރުމަކަށް ރުހި ޤަބޫލުވާ ފަރާތަކަށް ވަކި
ވަޒީފާއެއް ލިބިފައިވާ ނަމަ ނުވަތަ ވަޒީފާގެ ކުރިއެރުމެއް ލިބިފައިވާނަމަ، އެފަދަ
ކަމަކަށް އިންކާރުކޮށްގެން ވަޒީފާއިން މަހުރޫމްވި ނުވަތަ ވަޒީފާގެ ކުރިއެރުން ނުލިބުނު
ފަރާތަކަށް، ވަޒީފާ ދޭ ފަރާތާ ދެކޮޅަށް މި ޤާނޫނުގެ 17 ނުވަތަ 26 ވަނަ މާއްދާގެ
ދަށުން ޝަކުވާ ހުށަހެޅުމުގެ ޙަ އްޤުލިބިގެން ވެއެވެ.
ހަމަހަމަގޮތުގައި ޙައްޤުތައް 9. އަންނަނިވި ފަރާތްތަކަށް ވަޒީފާ ލިބުމުގެ ފުރުސަތު ނުވަތަ ވަޒީފާގެ ކުރިއެރުން
ހިމާޔަތްކުރުން ލިބުމުގެ ފުރުސަތު ނުވަތަ ހަމަހަމަ ގޮތެއްގައި ވަޒީފާއަދާ ކުރާ ފަރާތްތަކަށް
ލިބިދޭންޖެހޭ ޙައްޤަކުން މަޙްރޫމް ކޮށްގެންނުވާނެއެވެ.
(ހ) ވަޒީފާދޭ ފަރާތުން ކުރާ، މިޤާނޫނުގެ ދަށުން ޖިންސީ ފުރައްސާރަކުރުމުގެ ގޮތުގައި
ބުނެވިފައިވާ ޢަމަލުތަކަށް އިންކާރު ކުރާ ފަރާތްތައް.
(ށ) ޖިންސީ ފުރައްސާރަކުރުންކަމަށް ބެލެވި މިޤާނޫނުގެ ދަށުން ތަޙްޤީޤްކުރެވޭ
މައްސަލައެއްގައި ބައިވެރިވާ ނުވަތަ އެއްބާރުލާ ނުވަތަ އެހީތެރިވާ ނުވަތަ ހެކިބަސްދޭ
ފަރާތްތައް.
ތަޢުލީމީ ނުވަތަ އެހެނިހެން މަރުކަޒުތަކުގައި ޖިންސީ ފުރައްސާރަކުރުން މަނާކުރުން
އެކިއެކި މަރުކަޒުތަކުގައި 10. ތަޢުލީމީ ނުވަތަ އެހެނިހެން މަޒުކަޒުތައް ހިންގުމާ ހަވާލުވެ ހުންނަ ފަރާތަކުން ނުވަތަ
ޖިންސީފުރައްސާރަކުރުން އެފަދަ ތަންތަނުގައި މަސައްކަތް ކުރާ ފަރާތްތަކުން، އެމަރުކަޒަކަށް ތަޢުލީމް ހޯދުމަށް
މަނާކުރުން
އަންނަ ނުވަތަ ޚިދުމަތެއް ލިބިގަތުމަށް އަންނަ އެއްވެސް ފަރާތަކާމެދު އެއްވެސް ކަހަލަ
ޖިންސީ ފުރައްސާރަކުރުމެއް ގެންގުޅެގެން ނުވާނެއެވެ.
11. ތަޢުލީމީ ނުވަތަ އެނޫންވެސް މަރުކަޒުތަކުގައި، މުވައްޒަފުންނާއި، ދަރިވަރުން އަދި
ޙިދުމަތް ލިބިގަންނަން އަންނަ އެހެން ފަރާތްތަކާމެދު ޖިންސީ ފުރައްސާރަކުރުން
ގެންގުޅުން މަނާކޮށް، އެކަމުގައި ގެންގުޅޭ ސިޔާސަތު އެކަށައަޅައި ޖިންސީ
ފުރައްސާކުރުމުން ސަލާމަތް ވެގެންވާ ތަންތަނަށް ހެދުމަށްޓަކައި އަޅަންޖެހޭ ހުރިހާ
ފިޔަވަޅުތައް އެޅުމަކީ މިފަދަ މަރުކަޒުތައް ހިންގުމާ ހަވާލުވެ ތިބޭ ވެރިންގެ
ޒިންމާއެކެވެ.

12. އަންނަނިވި ކަންކަމަށް މަގުފަހިވާ ގޮތަކަށް ނުވަތަ، އުނގެނުމަށް ނުވަތަ ޚިދުމަތް
ހޯދުމަށް އަންނަ ފަރާތްތަކަށް އެފަދައިން ވިސްނޭފަދަ ގޮތަކަށް، ތަޢުލީމީ ނުވަތަ
އެހެނިހެން ޚިދުމަތް ފޯރުކޯށްދޭ މަރުކަޒުތަކުގެ ވެރިންގެ ޢަމަލުތަ އް ބަހައްޓައިގެން
ނުވާނެއެވެ.
(ހ) ތަޢުލީމީ މަރުކަޒުތަކުން އުނގެނުމަށް ނުވަތަ އެހެނިހެން މަރުކަޒުތަކުން ޚިދުމަތް
ލިބިގަތުމަށް އަންނަ ފަރާތަކަށް އެފުރުޞަތު ދެވޭނީ އެމަރުކަޒެއްގެ ވެރިއެއް ޖިންސީ
ގޮތުން ކުރާ ފުރައްސާރައަށް ކިޔަމަންވާ ފަރާ ތްތަކަށް ކަމަށް.
(ށ) ތަޢުލީމީ އުނގަންނައިދޭ ނުވަތަ އެހެނިހެން މަރުކަޒަކުން ޚިދުމަތް ހޯދުމުގައ އެތަނެއްގެ
ވެރިއަކު ޖިންސީ ގޮތުން ކުރާ ފުރައްސާރަތައް ޤަބޫލުކުރުމަކީ އެތަނަކުން ޚިދުމަތް
ލިބިގަތުމުގެ ޝަރުތެއްކަމަށް.
(ނ) ތަޢުލީމު އުނގަންނައިދޭ ނުވަތަ އެހެނިހެން ޚިދުމަތްދޭ މަރުކަޒަކުން ޖާގައެއް
ހޯދުމަށްޓަކައި ނުވަތަ ފޯރުކޮށްދޭ ޚިދުމަތެއް އަވަސް ކުރުމަށްޓަކައި ޖިންސީ
ފުރައްސާރަކު ރުން ބޭނުންކުރެވިދާނެކަމަށް.
(ރ) މިފަދަ މަރުކަޒުތަކުން ހަމަހަމަ ގޮތެއްގައި ފޯރުކޮށްދޭންޖެހޭ ޚިދުމަތްތައް، ޖިންސީ
ފުރައްސާރަކުރުމަށް ކިޔަމަންވާ ފަރާތްތަކަށް ޚާއްސަ ގޮތެއްގައި ފޯރުކޮށްދެވޭނެކަމަށް.
(ބ) މިފަދަ މަރުކަޒުތަކުން ޤާވާޢިދާ އެއްގޮތަށް ވަކިކުރާންޖެހުނު ނަމަވެސް، ޖިންސީ
ފުރައްސާރަކުރުމަށް ކިޔަމަންވާ ފަރާތްތައް ވަކިނުކޮށް ބަހައްޓާނެކަމަށް.
ޖިންސީ ފުރައްސާރަކުރުމުން 13. ތަޢުލީމީ މަރުކަޒުތަކުގައި ނުވަތަ އެނޫން ޚިދުމަތްދޭ ތަންތަނުގައި މަސައްކަތްކުރާ
ރައްކާތެރިވެގެންވާ ފަރާތްތަކަށް ނުވަތަ އުނގެނުމަށް ނުވަތަ ޚިދުމަތްހޯދުމަށް އަންނަ ފަރާތްތަކަށް
ތަންތަނަށް ހެދުން
އެމަރުކަޒަކީ މަސައްކަތްކުރަން ރައްކާތެރި، ޖިންސީ އަދި އެނޫ ންވެސް ތަފާތު
ކުރުންތަކުންނާއި ޖިންސީ ފުރައްސާރަކުރުން ފަދަ ނޭދެވޭ ޢަމަލުތަކުން
ސަލާމަތްވެގެންވާ ތަންތަން ކަމުގައި ހެދުމީ އެފަރާތްތަކުގެ ޒިންމާއެކެވެ.
ޖިންސީ 14. (ހ) ޖިންސީ ފުރައްސާރަކުރުމަކީ ކަނޑައެޅިގެން މަނާކަމެއްކަމަށާއި އެފަދަ ޢަމަލުތައް
ފުރައްސާރަކުރުމާބެހޭގޮތުން ގެންގުޅޭ ފަރާތްތަކާމެދު ފިޔަވަޅު އެޅޭނެކަން އަދި ޖިންސީ ފުރައްސާރަކުރުމާ ބެހޭގޮތުން
ގެންގުޅޭ ސިޔާސަތު
އެމަރުކަޒަކުން ގެންގުޅޭ ސިޔާސަތު ވަޒީފާ އަދާ ކުރާ ނުވަތަ ތަޢުލީމު އުނގެނުމަށް
އާންމުކޮށް ފެންނާނެފަދަ
އަންނަ ނުވަތަ ޚިދުމަތް ލިބިގަންނަން އަންނަ ހުރިހާ ފަރާތްތަކަށް ފެންނާނެ ފަދަ

ގޮތަކަށް ބެހެއްޓުން ގޮތަކަށް މިފަދަ މަރުކަޒުތަކުގައި ބެހެއްޓިފައި ހުންނަންވާނެއެވެ.
(ށ) ޖިންސީ ފުރައްސާރަކުރުމާބެހޭގޮތުން ޝަކުވާއެއް ހުށަހަޅަން ބޭނުން ފަރާތްތަކަށް
ޝަކުވާ ހުށަހެޅާނެ ފޯމާއި، ޝަކުވާ ހުށަހަޅަންވީ އުޞޫލު ނުވަތަ ޕްރޮސީޖަރ އަދި
އެކަމާ ދެކޮޅަށް އެޅޭނެ ފިޔަވަޅުތައް އާންމުކޮށް އެނގެންހުންނާނެ ފަދަ ގޮތްތަކެއް
އިންތިޒާމް ކުރެވިފައި ހުންނަންވާނެއެވެ.
(ނ) ޖިންސީ ފުރައްސާރަކުރުމާ ބެހޭ ގޮތުން މަރުކަޒުތަކުން ގެންގުޅޭ ސިޔާސަތު ވަޒީފާ
ހޯދުމަށް ތަޢުލީމީ ފުރުޞަތުތައް ހޯދުމަށް ނުވަތަ ޚިދުމަތް ލިބިގަތުމަށް ޝައުޤުވެރިވާ
ފަރާތްތަކަށް ސާފުކޮށް ކިޔައިދެވިފައި އޮންނަންވާނެއެވެ.
ޝަކުވާ ހުށަހެޅުން
15. ތިމާއާމެދު ޖިންސީ ފުރައްސާރަކުރުމުގެ ޢަމަލެއް ހިންގައިފި ނަމަ، މިޤާނޫނުގެ 18
ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން އެމަރުކަޒެއްގެ ޖިންސީ ފުރައްސާރަކުރުން މަނާކުރާ ކޮމިޓީއަށް
މައްސަލަ ހުށަހެޅުމުގެ ޙައްޤު ކޮންމެ މީހަކަށް މެ ލިބިގެންވެއެވެ.
އެހެން މަރުކަޒެއްގައި 16. ޖިންސީ ފުރައްސާރަކުރުމުގެ ޝަކުވާ ރައްދުވާ ފަރާތަކީ ޝަކުވާ ހުށަހެޅި ފަރާތުން
މަސައްކަތްކުރާ، ތަޢުލީމްހޯދާ ވަޒީފާ އަދާ ކުރާތަން ނުވަތަ ތަޢްލީމު ނުވަތަ އެހެންވެސް ޚިދުމަތް ލިބިގަންނަ މަރުކަޒު
ނުވަތަ ޚިދުމަތްލިބިގަންނަ
ނޫން އެހެން ތަނެއްގައި މަސައްކަތްކުރާ ފަރާތެއް ނަމަ، އެފަރާތެއް މަސައްކަ ތްކުރާ
ފަރާތްތައް
ތަނެއްގެ ކޮމިޓީއަށް ޝަކުވާ ހުށަހެޅުމުގެ ޙައްޤު މައްސަލަ ހުށަހަޅާ ފަރާތަށް
ލިބިގެނެވެއެވެ.
17. (ހ) ޖިންސީ ފުރައްސާރަކުރުމާ ބެހޭގޮތުން ހުށަހަޅާ ޝަކުވާތައް ހުށަހަޅަންވާނީ
ލިޔުމުންނެވެ.
(ށ) މިމާއްދާގެ (ހ) ގައި އެހެން އޮތުމަކުން، ކަނޑައެޅިފައިވާ ވަކި ފޯމެއް މެދުވެރިކޮށް
ޝަކުވާ ހުށަހެޅުމަށް ޝަރުތުކުރުމަކަށް މިޤާނޫނު ހުރަހެއް ނާޅައެވެ.
ޖިންސީ ފުރައްސާރަކުރުން 18. (ހ) ޖިންސީ ފުރައްސާރަކުރުމާ ބެހޭގޮތުން ހުށަހެޅޭ ޝަކުވާތައް ބަލައި ތަޙްޤީޤްކޮށް ފިޔަވަޅު
މަނާކުރާ ކޮމިޓީ އެޅުމަށްޓަކައި 10 މުވައްޒަފުންނަށް ވުރެ ގިނަ މުވައްޒަފުން ވަޒީފާއަދާ ކުރާ ކޮންމެ

ތަނެއްގައި އަދި، ތަޢުލީމް އުނގަންނައިދޭ ނުވަތަ އެހެނިހެން ޚިދުމަތްދޭ ކޮންމެ
މަރުކަޒެއްގައި "ޖިންސީ ފުރައްސާރަކުރުން މަނާ ކުރާ ކޮމިޓީ" ގެ ނަމުގައި ކޮމިޓީއެއް
އުފައްދަން ވާނެއެވެ.
(ށ) 17 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި އެފަދައިން ބަޔާންކޮށްފައިވީ ނަމަވެސް، ކޮމިޓިއެއް
އުފެއްދޭ ވަރަށް ވުރެ މަދު ޢަދަދެއްގެ މުވައްޒަފުން މަސައްކަތް ކުރާ ތަންތަނުގައި،
އެތަނެއްގެ މައި އިދާރާ ނުވަތަ ހެޑް އޮފީސް ނުވަތަ ޕޭރެންޓް ކަމްޕެ ނީގައި ނުވަތަ
ކަމާބެހޭ މިނިސްޓްރީގައި މިފަދަ ކޮމިޓީއެއް އެކުލަވައިލެވިފައި އޮތުމަކަށް
ހުރަހެއްނާޅައެވެ.
(ނ) މިނޫންތަންތާނގައި ހިނގާ ޖިންސީ ފުރައްސާރަކުރުމުގެ ޢަމަލުތަކާބެހޭ ޝަކުވާތައް
ހުށަހަޅާނީ ސީދާ ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލްއަށެވެ.
ކޮމިޓީ އެކުލަވައިލުން 19. (ހ) ކޮމިޓީ އެކުލަވައިލާނީ އެމަރުކަޒެއްގެ ހިއުމަން ރިސޯސް ޔުނިޓް/ސެކްޝަނުންނެވެ.
މެންބަރުންގެ ޢަދަދު 20. (ށ) ކޮމިޓީގެ މެންބަރުންގެ ޢަދަދު އޮނަހިރި ޢަދަދަކަށް ވާންވާނެއެވެ.
(ނ) ކޮމިޓީގެ މެންބަރުންގެ ގޮތުގައި ހަމަޖައްސާނީ އެމަރުކަޒެއްގެ ހިންގުމުގައި އިސްކޮށް
ހަރަކާތްތެރިވާ ވެރިންގެ ތެރެއިން ބަޔެކެވެ.
(ރ) ކޮމިޓީގެ އަޢްލަބިއްޔަތު އޮންނަންވާނީ އަންހެން މެނަބްރުންނަށެވެ.
(ބ) ކޮމިޓީގެ މެންބަރުން ކޮމިޓީއަށް ރައީސަކު އިންތިޚާބު ކުރަންވާނެއެވެ.
ޒިންމާއާއި މަސްއޫލިއްޔަތު 21. ކޮމިޓީގެ ޒިންމާއާއި މަސްއޫލިއްޔަތުތަކަކީ:
(ހ) ޖިންސީ ފުރައްސާރަކުރުމަކީ މަނާ ކަމެއްކަން ޢާންމުކޮށް އެނގޭނެފަދަ ގޮތަކަށް ވަޒީފާ
އަދާ ކުރާ ތަންތަނުގައި ފެންނަންހުންނާނެހެން ބެހެއްޓުން.
(ށ) ޖިންސީ ފުރައްސާރަކުރުން މަނާކޮށް އެކަމާ ބެހޭ ގޮތުން މުވައްޒަފުން، ދަރިވަރުން،
ޚިދުމަތް ލިބިގަންނަން އަންނަ ފަރާތްތަކަށް ހޭލުންތެރިކަމުގެ ޕްރޮގްރާމްތައް ހިންގުން.
(ނ) އެމަރުކަޒެއްގައި ހިނގާ ޖިންސީ ފުރައްސަރަކުރުމާ ބެހޭގޮތުން ޝަކުވާ އެއް

ހުށަހެޅިއްޖެ ނަމަ ނުވަތަ އެފަދަ ޢަމަލެއް ހިނގާ ކަމަށް މަޤްބޫލު ސަބަބަކާހުރެ
ޤަބޫލުކުރެވިއްޖެ ނަމަ، އެޝަކުވާ ނުވަތަ ތުހުމަތަކާ ގުޅިގެން ހާޟިރުކުރަންޖެހޭ ބަޔަކު
ހާޟިރުކޮށް ބަޔާން ނަގައި ހެކި ބަސް ހޯދުން.
(ރ) ޖިންސީ ފުރައްސާރަކުރުމާ ބެހޭގޮތުން ހުށަހެޅޭ ޝަކުވާތަކާ ގުޅިގެން ހޯދަންޖެހޭ ލިޔެ
ކިޔުންތައް ހޯދުން.
(ބ) ޝަކުވާ އަކާ ގުޅިގެން ކުރަން ޖެހޭ ތަހްޤީޤްތައްކޮށް، އެކަން ސާބިތު ވެއްޖެ ނަމަ
ވަޒީފާއާ ބެހޭ ޤާނޫނާ ޚިލާފު ނުވާނެ ފަދައިން އެކަށީގެންވާ ފިޔަވަޅު އެޅުން.
(ޅ) ހުށަހަޅާފައިވާ ޝަކުވާ އަކީ ޖިނާޢީ ކުށަކަށް ވާނަމަ، އެފަދަ ޝަކުވާއެއް ކަމާބެހޭ
ކޯޓަށް ހުށަހެޅުމަށް ޝަކުވާ ހުށަހެޅި ފަރާތަށް އެންގުމާއި އެކަން ކުރިއަށް
ގެންދިއުމުގައި އެހީތެރިވެދިނުން. އަދި މިކަމާގުޅިގެން ވަގުތީ ގޮތުން އަޅަން ޖެހޭ
ފިޔަވަޅުތައް އެޅުން.
(ކ) މައްސަލައިގެ ތަޙްޤީޤަށް ބެލުމަށްފަހު، ޖިންސީ ފުރައްސާރަކުރުމުގެ ޢަމަލެއް
ހިންގިކަމަށް ސާބިތު ވެއްޖެނަމަ، މިކަމުގެ ސަބަބުން މުވައްޒަފަށް ގެއްލިފައިވާ
އިނާޔަތެއް ނުވަތަ ވަޒީފާގެ ކުރިއެރުމެއް ނުވަތަ އެހެންވެސް ޙައްޤެއް ހޯދައިދިނުން.
(އ) މައްސަލައިގެ ތަހްޤީޤަށް ބެލުމަށްފަހު، ޖިންސީ ފުރައްސާރަކުރުމުގެ ޢަމަލެއް
ހިންގިކަމަށް ސާބިތު ވެއްޖެ ނަމަ، އެކަމުގެ ސަބަބުން ޝަކުވާ ހުށަހެޅިފަރާތަށް
ލިބިފައިވާ ނަފްސާނީ ބަދަލު ހޯދައިދިނުމަށް ޓްރައިބި އުނަލްއަށް ހުށަހެޅުން.
ކޮމިޓީ ހިންގުން 22. ޖިންސީ ފުރައްސާރަކުރުން މަނާކުރާ ކޮމިޓީ ހިންގުމަށް ބޭނުންވާ ޚަރަދާއި އެހެނިހެން
ކަންކަން އެމަރުކަޒަކުން ފޯރުކޮށްދޭންވާނެއެވެ.
ސުލްޙަވެރިކަމާއެކު މައްސަލަ 23. (ހ) ކޮމިޓީއަށް ހުށަހެޅޭ ޝަކުވާއެއް ތަޙްޤީޤްކުރުމުގެ ކުރިން، ޝަކުވާ ހުށަހެޅި ފަރާތުގެ
ޙައްލުކުރުން ރުހުމާއެކު، ވާހަކަ ދައްކައިގެން ސުލްޙަ ވެރިކަމާއެކު އެމައްސަލަ ޙައްލުކުރަން
ބޭނުންނަމަ، ކޮމިޓީން ކަނޑައަޅާ މެންބަރެއްގެ ހާޟިރުގައި ދެފަރާތުން
ވާހަކަދައްކައިގެން އެމައްސަލަ ހައްލުކުރުމުގެ ފުރުޞަތު ދޭންވާނެއެވެ.
(ށ) މިމާއްދާގެ (ހ) ގައިވާފަދައިން މައްސަލައެއް ޙައްލުކޮށްފިނަމަ، ދެފަރާތުން އެއްބަސްވި
ކަންތައްތަކާބެހޭގޮތުން ކޮމިޓީގައި މަޝްވަރާކުރުމަށްފަހު، މިކަމާބެހޭ ބަޔާނެއް

ތައްޔާރުކޮށް، ދެފަރާތަށްވެސް މިބަޔާނުގެ ކޮޕީ ދޭންވާނެއެވެ.
ކޮމިޓީން އެޅިދާނެ 24. ކޮމިޓީގެ ފަރާތުން އަޅާ އެކަށީގެންވާ ފިޔަވަޅުތަކުގެ ތެރޭގައި މައްސަލައިގެ ކުޑަބޮޑު
ފިޔަވަޅުތައް މިނަށް ބަލައި އަންނަނިވި ކަންކަން ހިމެނިދާނެއެވެ.
(ހ) ޖިންސީ ފުރައްސާރަކުރުމުގެ ޢަމަލު ހިންގި ފަރާތަށް އެފަދަ ޢަމަލެއް ތަކުރާރުނުކުރުމަށް
ނަސޭޙަތްތެރިވުން.
(ށ) ޖިންސީ ފުރައްސާރަކުރުމުގެ ޢަމަލު ހިންގި ފަރާތަށް އެފަދަ ޢަމަލެއް ތަކުރާރުނުކުރުމަށް
ނަސޭޙަތްތެރިވެ އިންޒާރު ދިނުން.
(ނ) ޖިންސީ ފުރައްސާރަކުރުމުގެ ޢަމަލު ހިންގި ފަރާތް ވަކި މުއްދަތަކަށް ސަސްޕެންޑް
ކުރުން.
(ރ) ޖިންސީ ފުރައްސާރަކުރުމުގެ ޢަމަލު ހިންގި ފަރާތް ވަޒީފާއިން ވަކި ކުރުން.
މައްސަލަބަލައި ނިންމުމުގެ 25. މިޤާނޫނުގައި އެހެން ގޮތަކަށް ބަޔާންކޮށްފައިނުވާހާ ހިނދަކު، ކޮމިޓީއަށް ހުށަހެޅޭ
ވަޤުތު މައްސަލަތައް 60 ދުވަހުގެ ތެރޭގައި ބަލައި ނިންމަންވާނެއެވެ.
ކޮމިޓީގެ މެންބަރަކަށް 26. ޝަކުވާ ރައްދުވާ ފަރާތަކީ ކޮމިޓީގެ މެންބަރެއްކަމުގައި ވާނަމަ އަންނަނިވި ފަދައިން
ރައްދުވާ ޝަކުވާ ޢަމަލުކުރެވިދާނެއެވެ.
(ހ) ޝަކުވާ ހުށަހަޅާ ފަރާތުން އެޝަކުވާއެއް ސީދާ ޓްރައިބިއުނަލްއަށް ހުށަހެޅުން.
(ށ) ޝަކުވާ ހުށަހެޅި ފަރާތުގެ ރުހުމާއެކު، އެމަރުކަޒެއްގެ ހިއުމަން ރިސޯސް ޔުނިޓުން އެޑް
ހޮކް ނުވަތަ ވަގުތީ ކޮމިޓީއެއް އެކަލަވާލުން.
ވަޒީފާއާބެހޭ 27. ތިމާއާމެދު ޖިންސީ ފުރައްސާރަކުރުމުގެ ޢަމަލެއް ހިންގައިފި ނަމަ، މިޤާނޫނުގެ 18
ޓްރައިބިއުނަލްއަށް މައްސަލަ ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ނުވަތަ 21 ވަނަ މާއްދާގެ (އ) ނުވަތަ 26 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ)
ހުށަހެޅުން
ގެދަށުން ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލްއަށް މައްސަލަ ހުށަހެޅުމުގެ
ޙައްޤު ކޮންމެ މީހަކަށްމެ ލިބިގެންވެއެވެ.
ސުލްޙަވެރިކަމާއެކު މައްސަލަ 28. (ހ) ޓަރައިބިއުނަލްއަށް ހުށަހެޅިފައިވާ މައްސަލައަކީ ވާހަކަ ދައްކައިގެން ޙައްލުކުރެވޭނެ ފަދަ

މައްސަލައެއްކަމަށް ޓްރައިބިއުނަލްގެ މެންބަރުންނަށް ފެނިއްޖެ ހިނދެއްގައި ނުވަތަ
މައްސަލައިގެ ދެފަރާތުން ކުރެ ފަރާތަކުން ސުލްޙައިގައި މައްސަލަ ޙައްލުކުރަން
ބޭނުންވާކަމަށް އަންގައިފިނަމަ ސުލްޙަވެރިކަމާއެކު މައްސަލަ ހައްލު ކުރުމަށް 7
ދުވަހުގެ މުހުލަތެއް ދޭންވާނެއެވެ.
(ށ) މިމާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ މުއްދަތުގެ ތެރޭގައި ސުލްޙަ ވެރިކަމާއެކު މައްސަލަ
ޙައްލުކުރުމަށް ދެފަރާތަށް އެއްބަސްވުމަކަށް ނާދެވިއްޖެނަމަ ހުށަހެޅިފައިވާ މައްސަލައިގެ
އަޑުއެހުން ކުރިއަށްގެންދަންވާނެއެވެ.
މަޢްލޫމާތު ސާފުކުރުން 29. ޖިންސީ ފުރައްސާރަކުރުމާ ބެހޭ ގޮތުން ހުށަހަޅާ މައްސަލަތަކާ ގުޅިގެން ސާފުކުރަންޖެހޭ
ކަންކަން ޓްރައިބިއުނަލްގެ ފަރާތުން ސާފުކުރަން ޖެހޭނެއެވެ. މިގޮތުން؛
(ހ) މައްސަލަތައް ބަލާ ގޮތެއް ނިންމުމަށްޓަކައި، ހާޟިރުކުރަންޖެހޭ މީހުންނާއި ހެކިން
ހާޒިރުކޮށް، ހަމަޖެހިފައިވާ އުޞޫލުގެ ދަށުން ހުވާކޮށް ޝަފަހީ ހެކިބަސް ނުވަތަ ކިތާބީ
ހެކި ދިނުމަ ށް އެންގުން.
(ށ) މައްސަލަތައް ބަލާ ގޮތެއް ނިންމުމަށްޓަކައި ބޭނުންވާ ލިޔެކިޔުމާއި ހެކި ހުށަހެޅުމަށް
އެންގުން.
މަޢްލޫމާތު ސާފުކުރުމަށްފަހު 30. ހުށަހެޅިފައިވާ މައްސަލައަކާ ގުޅިގެން ސާފުކުރަން ޖެހޭ މަޢްލޫމާތު ސާފުކުރުމަށް ފަހު
ގޮތެއް ނިންމުން ޓްރައިބިއުލްއަށް ފެނިއްޖެ ހިނދެއްގައި
(ހ) ޝަކުވާއެއްގެ ގޮތުގައި ކުރިއަށްދާނެ އިތުރު ތަނެއް ނެތްކަމަށް ކަނޑައަޅައި މައްސަލަ
ނިންމުން.
(ށ) ޝަކުވާ ހުށަހެޅި ފަރާތުން ހުށަހަޅާފައިވާ ޝަކުވާއަކީ ޠާބިތުވާ ޝަކުވާއެއްކަމަށް
ނިންމައި، މިޤާނޫނުގެ 36 ވަނަ މާއްދާގައިވާ ފަދައިން ޢަމަލުކުރުން.
މައްސަލަބެލުން ހުއްޓާލުން 31. އަންނަނިވި ޙާލަތުން ކުރެ ޙާލަތެއް މެދުވެރި ވެއްޖެ ނަމަ ޓްރައިބިއުނަލް އިން
ނުވަތަ މެދުކަނޑާލުން ބަލަމުންދާ މައްސަލައެއް ހުއްޓާލުމަށް ނުވަތަ މެދުކަނޑާލުމަށް ނިންމިދާނެއެވެ.
(ހ) ޝަކުވާ ހުށަހެޅި ފަރާތުން، އަމިއްލަ އިޚްތިޔާރުގައި އިތުރަށް މައްސަލަ ކުރިއަށް
ގެންދަން ބޭނުން ނުވާކަމަށް ޓްރައިބިއުނަލް އަށް ޤަބޫލުކުރެވުން.

(ށ) ޖިންސީ ފުރައްސާރަކުރުމުގެ ގޮތުން ކުރެވުނު ޢަމަލެއް ނުވަތަ ކަމެއް ހިނގާދިޔަތާ 12
މަސް ދުވަސް ފާއިތުވެފައިވާ ޝަކުވާއަކަށްވުން.
(ނ) ހުށަހެޅިފައިވާ ޝަކުވާއަކީ މަޤްބޫލު ސަބަބަކާހުރެ ކޮށްފައިވާ ޝަކުވާއެއްކަމަށް ނުވަތަ
ހުށަހަޅާފައިވާ މައްސަލައަކީ ޝަކުވާއެއް ކުރެވިދާނެފަދަ މައްސަލައެއް ކަމަށް
ޓްރައިބިއުނަލް އަށް ޤަބޫލުނުކުރެވުން.
(ރ) ހުށަހެޅިފައިވާ ޝަކުވާއަކީ ވަޒީފާ އަދާ ކުރާ ތަނުގެ ކޮމިޓީއަކުން ބަލައި އެކަށީގެންވާ
ފިޔަވަޅު އަޅާފައިވާ ޝަކުވާއަކަށްވުން.
32. މިޤާނޫނުގެ 31 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގައިވާ ސަބަބަށްޓަކައި މައްސަލައެއް ބެލުން
ހުއްޓާލައިފިނަމަ ނުވަތަ މެދު ކަނޑާލައިފިނަމަ، ހުށަހެޅިފައިވާ ޝަކުވާއަކީ މަޤްބޫލު
ސަބަބަކާހުރެ ކޮށްފައިވާ ޝަކުވާއެއްކަމަށް ނުވަތަ ހުށަހަޅާފައިވާ މައްސަލައަކީ
ޝަކުވާއެއް ކުރެވިދާނެފަދަ މައްސަލައެއް ކަމަށް ޓްރައިބިއުނަލްއަށް ޤަބޫލުނުކުރެވުނު
ސަބަބު ބަޔާންކޮށް މަސައްކަތު 7 ދުވަހުގެ ތެރޭގައި ލިޔުމަކުން މައްސަލަ ހުށަހެޅި
ފަރާތަށް ޖަވާބު ދޭންވާނެއެވެ.
33. ޖިންސީ ފުރައްސާރަކުރުމާ ބެހޭގޮތުން ހުށަހެޅޭ މައްސަލަތައް ބަލަންވާނީ ޢަދުލު
އިންޞާފު ޤާއިމްކުރުމުގެ އަސާސްގެ މައްޗަށް ބިނާކޮށެވެ.
މައްސަލައިގެ އަޑުއެހުން 34. ޖިންސީ ފުރައްސާރަކުރުމާ ބެހޭގޮތުން ހުށަހެޅޭ މައްސަލަތަކުގެ ތެރެއިން ވަކި
މައްސަލަތަކެއް ސިއްރު މައްސަލައިގެ ގޮތުގައި ކުރިއަށް ގެންދިއުމުގެ ބާރު ކޮމިޓީއަށް
ލިބިގެންވެއެވެ. އަދި ޢާންމު މަސްލަހަތާ ގުޅުމެއްނެތް މަޢްލޫމާ ތު ޢާންމުނުކުރުމަށް
ނުވަތަ އެފަދަ މައްސަލައެއް ޢާންމުންނަށް ހުޅުވައި ނުލާ ކުރިއަށް ގެންދިއުމުގެ
އިޚްތިޔާރު ޓްރައިބިއުނަލްއަށް ލިބިގެންވެއެވެ.
ރައްދުވާފަރާތުގެ ޙައްޤުތައް 35. ޓްރައިބިއުނަލް އަށް ހުށަހެޅޭ މައްސަލަތަކުގެ ތެރެއިން މައްސަލައެއް ބަލައި
ތަޙްޤީޤްކުރުމަށް ނިންމައިފި ނަމަ އެމައްސަލަ ރައްދުވާ ފަރާތަށް އަންނަނިވި
މަޢްލޫމާތާއި ފުރުޞަތު ދޭންވާނެއެވެ.
(ހ) ހުށަހެޅިފައިވާ މައްސަލައިގެ ތަފްސީލާއި، މައްސަލައިގެ އަޑުއެހުން ތާވަލްކޮށްފައިވާ
ތާރީޚާއި، ގަޑިއާއި ތަން.

(ށ) މައްސަލައިގެ އަޑުއެހުމުގައި، ޝަޚްސީ ގޮތުން ނުވަތަ ޤާނޫނީ ވަކީލެއްގެ އެހީގައި
ދިފާޢު ހުށަހެޅުމާއި، ހެކިންނާއި ސުވާލުކުރުން، އަދި ހެކިން ހުށަހެޅުމުގެ ފުރުޞަތު.
އެޅިދާނެ ފިޔަވަޅުތައް 36. (ހ) ރައްދުވާ ފަރާތުން ކޮށްފައިވާ ޢަމަލަކީ ޖިންސީ ފުރައްސާރަކުރުމެއްކަމަށް ނިންމައި
އެފަދަ ޢަމަލުތައް ކުރުން ވަގުތުން ހުއްޓާލުމަށާއި އެފަދަ ޢަމަލުތައް ތަކުރާރު
ނުކުރު މަށް އެންގުން.
(ށ) ރައްދުވާ ފަރާތުން ހިންގާފައިވާ ޖިންސީ ފުރައްސާރަ ކުރުމުގެ ސަބަބުން ޝަކުވާ
ހުށަހެޅި ފަރާތުގެ ޙައްޤެއް ނިގުޅައިގަނެވިފައިވާނަމަ އެޙައްޤެއް އަނބުރާ ހޯދައި
ދި ނުމަށް އަމުރުކުރުން.
(ނ) ރައްދުވާ ފަރާތަކީ މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތާ އެކުގައި މަސައްކަތް ކުރާ ފަރާތެއްނަމަ
އެފަރާތުގެ ޢަމަލުތައް ހުއްޓުވައި އެފަދަ ޢަމަލެއް ތަކުރާރުވިޔަ ނުދިނުމަށްޓަކައި
ވަޒީފާދޭ ފަރާތުން އަޅަންޖެހޭ ފިޔަވަޅުތައް އެޅުމަށް އެފަރާތަށް އެންގުން.
(ރ) ރައްދުވާ ފަރާތުން ހިންގާފައިވާ ޖިންސީ ފުރައްސާރަ ކުރުމުގެ ސަބަބުން ޝަކުވާ
ހުށަހެޅި ފަރާތަށް ލިބިފައިވާ ގެއްލުންތަކުގެ ބަދަލު ހޯދައިދިނުން.
(ބ) ޖިންސީ ފުރައްސާރަކުރުމުގެ ސަބަބުން މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތަށް ލިބުނު ނަފްސާނީ
އަދި އެހެނިހެން ގެއްލުންތަކަށް ބަދަލު ދިނުމަށް އަމުރުކުރުން.
(ޅ) ހުށަހެޅިފައިވާ ޝަކުވާއަށް ބިނާކޮށް ޓްރައިބިއުނަލްއަށް އަޅަން ފެންނަ އެހެން ފިޔަވަޅެއް
އެޅުން.
37. ޖިންސީ ފުރައްސާރަކުރުމުގެ ސަބަބުން އެއްވެސް ފަރާތަކަށް ބަދަލު ދިނުމުގައި،
އަންނަނިވި ކަންތައްތަކަށް ރިޢާޔަތްކުރަންވާނެއެވެ.
(ހ) ޝަކުވާ ހުށަހެޅި ފަރާތުން ނަފްސީނީ ގޮތުން ތަޙައްމަލްކޮށްފައިވާ ގެއްލުން.
(ށ) ޖިންސީ ފުރައްސާރަކުރުމުގެ ސަބަބުން ގެއްލިފައިވާ ވާޒީފާގެ ފުރުޞަތުތައް ނުވަތަ
ވަޒީފާގެ ކުރިއެރުން.

(ނ) ޖިންސީ ފުރައްސާރަކުރުމުގެ ސަބަބުން ލިބުނު ގެއްލުމަށް ބޭސް ފަރުވާ ނުވަތަ
ނަފްސާނީ އެހީ ހޯދުމަށް ހިނގާފައިވާ ޚަރަދު.
(ރ) މައްސަލަ ރައްދުވާ ފަރާތުގެ އާމްދަނީ.
38. (ހ) ޖިންސީ ފުރައްސާރަ ކުރުމާ ގުޅިގެން ޓްރައިބިއުނަލްއަށް ހުށަހެޅޭ މައްސަލަތައް
ގިނަވެގެން 90 ދުވަހުގެ ތެރޭގައި ބަލައި ނިންމަންވާނެއެވެ.
(ށ) މިމާއްދާގެ 1 ވަނަ ނަންބަރުގައިވާ މުއްދަތު ގުނުމުގައި މިޤާނޫނުގެ 28 ވަނަ މާއްދާގެ
(ހ) ގައި ބުނާ ސުލްޙަވެރިކަމާއެކު މައްސަލަ ޙައްލުކުރުމަށްދެވޭ މުހުލަތެއް
ނުގުނޭނެއެވެ.
ކޮންމެ މައްސަލައެއް 39. ޖިންސީ ފުރައްސާރަކުރުމެއް ހިނގައިފިކަމަށް ނިންމޭނީ ކަމާގުޅޭ ޙާލަތަށާއި ހިނގައި
ވަކިވަކިން ބެލުން ދިޔަ ހުރިހާ ޢަމަލުތަކަށް ބަލައި ތަޙްޤީޤެއް ކުރުމަށްފަހުގައެވެ. އަދި ޖިންސީ
ފުރައްސާރަކުރުމަށް ޤާނޫނީ ގޮތުން ފިޔަވަޅެއް އެޅޭނީ ހުށަހެޅޭ ކޮންމެ މައްސަލައެއް
ވަކިން ބަލައި ތަޙްޤީޤްކުރުމަށްފަހު އެމައްސަލައެއްގެ ހޯދުމުގެ މައްޗަށް ބިނާކޮށެވެ.
ކޯޓަށް މައްސަލަ ހުށަހެޅައި 40. ހުށަހެޅިފައިވާ ޝަކުވާގެ ބާވަތުން އެއީ ޖިނާއީ ކުށަކަށް ވާނަމަ އެފަދަ މައްސަލައެއް
ވަގުތީ އަމުރު ނެރުން ކަމާބެހޭ ކޯޓަށް ފޮނުވުމަށް އަންގައި، ވަގުތީ އަމުރެއް ނެރެން ފެނިއްޖެ ހިނދެއްގައި
އެފަދަ އަމު ރުތައް ނެރުން.
ކުށާއި ޢަދަބުތައް
އަމުރާ ޚިލާފުވުން 41. (ހ) މިޤާނޫނުގެ ދަށުން ސާފުކުރަންޖެހޭ މަޢްލޫމާތެއް ސާފުކުރުމަށްޓަކައި ހާޟިރުވުމަށް
ނުވަތަ ހެކިބަސް ދިނުމަށް އެންގޭ ފަރާތަކުން ނުވަތަ ލިޔެ ކިޔުމެއް ހުށަހެޅުމަށް އަމުރު
ކުރެވޭ ފަރާތަކު ން އެއަމުރާ ޚިލާފު ވެއްޖެ ނަމަ 1000 ރުފިޔާއަށް ވުރެ ކުޑަ ނޫން،
3000 ރުފިޔާ އަށް ވުރެ ބޮޑު ނޫން ޢަދަދަކުން ޖޫރިމަނާކުރުމުގެ އިޚްތިޔާރު
ޓްރައިބިއުނަލްއަށް ލިބިގެންވެއެވެ.
(ށ) ޓްރައިބިއުނަލްއަށް ހާޟިރުވުމަށް އަމުރު ފޮނުވުމުން، މައްސަލަ ރައްދުވާ ފަރާތުން
އެއަމުރުގައި ނުހިފައިފިނަމަ ނުވަތަ އެއަމުރު ލިބި، މަޤުބޫލު އުޒުރެއްނެތި ހާޟިރު

ނުވެއްޖެ ނަމަ، އެމީހެއްގެ ޢައިރު ހާޟިރުގައި، އެމީހެއްގެ މައްޗަށް ހުށަހެޅިފައިވާ
މައްސަލައާމެދު ގޮތެއް ނިންމުމުގެ އިޚްތިޔާރު ޓްރައިބިއުނަލްއަށް ލިބިގެންވެއެވެ.
42. މިޤާނޫނުގެ ދަށުން ބަދަލު ދިނުމަށް ކުރާ އަމުރަކާ ރައްދުވާ ފަރާތުން ޚިލާފުވެއްޖެ ނަމަ
ޓްރައިބިއުނަލްގެ އަމުރަކަށް ކިޔަމަން ނުވީ ކަމަށް ބަލައި ކަނޑައެޅިފައިވާ ގަވާއިދުގެ
މަތިން ފިޔަވަޅު އެޅުމުގެ އިޚްތިޔާރު ޓްރައިބިއުނަލްއަށް ލިބިގެންވެއެވެ.
ސިއްރުކުރެވިފައިވާ 43. (ހ) މިޤާނޫނުގެ 34 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ބެލެވޭ މައްސަލައަކާ ބެހޭ އެއްވެސް ލިޔުމެއް
މައްސަލައެއް އާންމުކުރުން ޝާޢިޢުކޮށް ނުވަތަ އެފަދަ މައްސަލައަކާ ބެހޭ މަޢްލޫމާތު ޢާންމުކުރާ ފަރާތަކުން
10،000 ރު ފިޔާއާއި 15،000 ރުފިޔާއާ ދެމެދުގެ ޢަދަދަކުން ޖޫރިމަނާކުރުމުގެ ބާރު
ޓްރައިބިއުނަލް އަށް ލިބިގެން ވެއެވެ.
ޙަޤީޤަތާ ޚިލާފު ޝަކުވާ 44. ޖިންސީ ފުރައްސާރަކުރިކަމަށް ބަޔާންކޮށް ޓްރައިބިއުނަލްއަށް ހުށަހަޅާ މައްސަލައަކީ
ހުށަހެޅުން ކަނޑައެޅިގެން ޙަޤީޤަތާ ޚިލާފު މަޢްލޫމާތުގެ މައްޗަށް ބިނާކޮށް އޮޅުވާލައިގެން
ހުށަހަޅާފައިވާ މައްސަލައެއްކަން ސާބިތުވެއްޖެ ނަމަ މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތް
20،000 ރުފިޔާއާއި 40،000 ރުފިޔާއާ ދެމެދުގެ ޢަދަދަކުން ޖޫރިމަނާކުރަންވާނެއެވެ.
ދޮގު ހެކި ދިނުމާއި ދޮގު 45. މިޤާނޫނުގެ ދަށުން ބެލޭ މައްސަލައެއްގައި ދޮގު ހެކި ދީފިނަމަ ނުވަތަ ދޮގު
ހުވާކުރުން ހުވާކޮށްފިކަން ސާބިތުވެއްޖެ ނަމަ އެފަދަ ޢމަލެއް ކުރި މީހަކަށް ޤާނޫނުލް
އުޤޫބާތުގައިވާ ގޮތުގެ މަތީން އަ ދަބު ކަނޑައެޅުމަށް ކަމާބެހޭ ކޯޓަށް ހުށަހެޅުމުގެ ބާރު
ޓްރައިބިއުނަލްއަށް ލިބިގެންވެއެވެ.
ކޮމިޓީ ނުއުފައްދާ 46. މިޤާނޫނުގެ 18 ވަނަ މާއްދާގައި ވާފަދައިން ޖިންސީ ފުރައްސާރަކުރުން މަނާ ކުރާ
ފަރާތްތަކާމެދު ފިޔަވަޅުއެޅުން ކޮމިޓީއެއް އެއްވެސް މަރުކަޒެއްގައި ޤާއިމް ނުކޮށްވާނަމަ 5000 ރުފިޔާއަށް ވުރެ ބޮޑު
ނޫން ޢަދަދަކުން އެމަރުކަޒެއް ޖޫރިމަނާ ކުރެވިދާނެއެވެ.
ވަޒީފާދޭފަރާތަށް އަންގާ 47. މިޤާނޫނުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ފަދައިން ވަޒީފާއަދާ ކުރާ ފަރާތަކާމެދު ފިޔަވަޅުއެޅުމަށް
އެންގުންތަކާ ޚިލާފުވުން ވަޒީފާދޭ ފަރާތަށް އަންގާ އެންގުމަކާ އެއްފަދައިން ވަޒީފާދޭ ފަރާތުން ޢަމަލު ނުކޮށްފި
ނަމަ، އެތަނަކީ ވަޒީފާއަދާކުރަން ނުވަތަ ތަޢުލީމް އުނގެނުމުގައި ނުވަތަ ޚިދުމަތް
ލިބިގަތުމުގައި، ޖިންސީ ފުރައްސާރަކުރުން މަނާކުރާތަނެއް ނޫންކަމަށް ޢާންމުކޮށް
ކަނޑައަޅައި، 10،000 ރުފިޔާއަށް ވުރެ ބޮޑު ނޫން ޢަ ދަދަކުން އެފަރާތް
ޖޫރިމަނާކުރެވިދާނެއެވެ.

މުސާރައިން ކެނޑޭގޮތަށް 48. މިޤާނޫނުގެ ދަށުން ކުށް ސާބިތުވެ، ބަދަލު ދިނުމަށް އަންގާ އެންގުމަކާ މައްސަލަ
ބަދަލު ދިނުން ރައްދުވާ ފަރާތުން ޚިލާފުވެއްޖެނަމަ، އެފަރާތެއްގެ މުސާރައިން ކެނޑޭގޮތަށް މައްސަލަ
ހުށަހެޅި ފަރާތަށް ދޭންޖެހޭ ބަދަލު ދިނުމަށް ވަޒީފާދޭފަރާތަށް އެންގުމުގެ ބާރު
ޓްރައިބިއުނަލްއަށް ލިބިގެންވެއެވެ.
އިސްތިޢުނާފުކުރުން 49. (ހ) ޓްރައިބިއުނަލްއިން ނިންމާ މައްސަލައެއް ނިންމާފައިވަނީ ޝަރުޢީ އުޞޫލަކާ ނުވަތަ
ޤާނޫނަކާ ނުވަތަ ޤަވާޢިދަކާ ޚިލާފަށްކަމަށް މައްސަލައިގައި ހިމެނޭ ފަރާތަކަށް
ފެނިއްޖެނަމަ އެ މައްސަލަ ނިންމާތާ 60 ދުވަހުގެ ތެރޭގައި އިސްތިޢުނާފުކުރުމަށް
ހައިކޯޓަށް ހުށަހެޅިދާނެއެވެ.
(ށ) މިމާއްދާގެ (ހ) ގައިވާ ފަދައިން އިސްތިޢުނާފުކުރުމަށް ހުށަހަޅާ މައްސަލައެއްގައި،
ހައިކޯޓުން ކަނޑައެޅިގެން އެހެންގޮތަކަށް އަމުރު ނުކުރާހާ ހިނދަކު، އެމައްސަލައިގައި
ޓްރަ އިބިއުނަލްއިން ނިންމާފައިވާގޮތަށް ޢަމަލުކުރަންވާނެއެވެ.
މައްސަލަ ބާޠިލުކުރުން 50. ޓްރައިބިއުނަލްއިން ޝަކުވާ ބަލައިގަތުމަށްފަހު، މައްސަލަ ބަލާ މަޖިލީހަށް މަޤްބޫލު
ސަބަބަކާ ނުލައި، ވިދިވިދިގެން ދެ އަޑުއެހުމަށް އެފަރާތުން ހާޟިރުނުވެއްޖެ ނަމަ،
އެމައްސަލަ ބާތިލުކުރުމުގެ އަިޚްތިޔާރު ޓްރައިބިއުނަލްއަށް ލިބިގެންވެއެވެ.
މައްސަލަ އަނބުރާ 51. ޓަރައިބިއުނަލްއަށް މައްސަލަ ހުށަހަޅާ ފަރާތުން މައްސަލަ އަނބުރާ ގެންދިއުމަށް
ގެންދިއުން ބޭނުންވެއްޖެ ނަމަ، ލިޔުމަކުން އެކަން ޓްރައިބިއުނަލްއަށް އަންގައި، މައްސަލަ އަނބުރާ
ގެންދެވިދާނެއެވެ.
ޤާނޫނަށް ޢަމަލުކުރަންފަށާ 52. މި ޤާނޫނަށް ޢަމަލުކުރަންފަށާނީ، މި ޤާނޫނު ފާސްވެ، ތަޞްދީޤުކޮށް ދިވެހި ސަރުކާރުގެ
ތާރީޚް ގެޒެޓުގައި ޝާއިޢުކުރާ ދުވަހުން ފެށިގެންނެވެ.
މާނަކުރުން މިޤާނޫނުގައި އެހެންގޮތަކަށް ބުނެފައި ނުވާހާ ހިނދަކު؛
"ޝަކުވާ ހުށަހަޅާ ފަރާތް": ޖިންސީ ފުރައްސާރަކުރުމުގެ ޢަމަލެއް ތަޙައްމަލް
ކުރަންޖެހިފައިވާ ފަރާތެއް ނު ވަތަ އެފަރާތް ތަމްސީލުކޮށްދޭ ޤާނޫނީ ވަކީލަކު ނުވަތަ
އެފަރާތުގެ ޕަވަރ އޮފް އެޓާރނީ ލިބިގެން ބަދަލުގައި ފޮނުވާ ފަރާތެއް.
"ޝަކުވާ ރައްދުވާފަރާތް": މިޤާނޫނުގައި ބުޔާންކުރާ ޖިންސީ ފުރައްސާރަކުރިކަމުގެ
ޢަމަލު ހިންގި ފަރާތް.

"ވަޒީފާ ދޭފަރާތް": ވަޒީފާދޭ ޙަވާލުކުރާ ފަރާތް، ވެރިން، ވަޒީފާ ދޭ ފަރާތުގެ
އެޖެންޓުން.
"ތަޢުލީމީ މަރުކަޒު" ކޮންމެ ފެންވަރެއްގައި ވިޔަސް އުނގަންނައިދޭ ކޮންމެ ތަނެއް.
"އެހެ ނިހެން މަރުކަޒުތައް" ސިއްޙީ ޚިދުމަތްދޭތަންތަނާއި، ޔަތީމުޚާނާ ތަކާއި
ޚާއްސައެހީއަށް ބޭނުންވާ މީހުން ބަލަހައްޓާ ތަންތަނާއި، ރިހެބިލިޓޭޝަން
ސެންޓަރުތަކާއި ޖަލުތަކާއި އަދި މިނޫންވެސް ޚިދުމަތްދޭ އެންމެހައި ތަންތަން.
"ކޮމިޓީ" ޖިންސީ ފު ރައްސާރަކުރުން މަނާކުރާ ކޮމިޓީ.
"ޓްރައިބިއުނަލް" ޤާނޫނު ނަންބަރު 2/2008 ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާފައިވާ
ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލް.
"ކިޔަމަންވުން" ރުހުން، ޤަބޫލުކުރުން، އެއްބަސްވުން، އެއްބާރުލުން
މިޤާނޫނުގައި މުފުރަދުކޮށް ލިޔެފައިވާ ބަސްތައް އެބަސްތަކުގެ ޖަމްޢު މާނައިގައްޔާއި
ޖަމްޢުކޮށް ލިޔެފައިވާ ބަސްތައް އެބަސްތަކުގެ މުފްރަދު މާނައިގައި ބޭނުންކުރެވޭނެއެވެ.
____
3 ސެޕްޓެމްބަރ 2009
މި ބިލުގެ ބޭނުމަކީ، ވަޒީފާއަދާކުރާ ތަންތަނުގައާއި ތަޢުލީމުދޭ ތަންތަނުގައާއި މިނޫންވެސް ޚިދުމަތްދޭ އެހެނިހެން ތަންތަނުގައި
ދިމާވާ ޖިންސީ ފުރައްސާރަކުރުންތަކުން މުޖުތަމަޢު ރައްކާތެރިކުރުމާއި، ދިވެހިރާއްޖޭގައި ވަޒީފާ އަދާކުރާ މީސްމީހުން ވަޒީފާ
އަދާކުރާތަންތަނުގައި އިތުބާރުކުރެވޭ ރަނގަޅު މަސައްކަތުގެ މާޙައުލެއް އުފެއްދުމަ ށް މަގުފަހި ކުރުމަށާއި، ދިވެހިރާއްޖޭގައި
ހިންގަމުންގެންދާ ކިޔަވައިދޭ މަރުކަޒުތަކާއި، ހޮސްޕިޓަލުތަކާއި މިނޫންވެސް ޚިދުމަތްދޭ ތަންތަނަކީ އެތަންތަނުން ޚިދުމަތް
ލިބިގަންނަ ފަރާތްތަކުގެ އިތުބާރު ލިބިގެންވާ މާޙައުލެއް ޤާއިމުކުރެވިފައިވާ ތަ ންތަން ކަމަށް ހެދުމެވެ.